

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 1 -től/-től 9

1. SZAKASZ: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosításai

1.1. Termékazonosító

ARENAS-exet 1

UFI: JN70-706D-500S-QUS5

1.2. Az anyag vagy keverék megfelelő azonosított felhasználásai, illetve ellenjavallt felhasználásai

Az anyag/keverék felhasználása

Termék a professzionális tisztításhoz és ápoláshoz

1.3. A biztonsági adatlap szállítójának adatai

Társaság: JOHANNES KIEHL KG
Cím: Robert-Bosch-Str. 9
Város: D-85235 Odelzhausen
Telefon: +49 8134 9305-0 Telefax: +49 8134 6466
e-mail: info@kiehl-group.com
Felelős személy: Laboratóriumi osztály
Internet: www.kiehl-group.com
Felvilágosítást ad: Notrufnummer für deutsch- und englischsprachige Länder: +49/89/19240
Vergiftungsinformationszentrale (VIZ) Österreich: +43 1 406 43 43
Nationale Notrufnummer für die Schweiz (Tox-Zentrum Zürich): 145
Numéro d'urgence France: INRS: +33 (0) 1 45 42 59 59
Numero d' emergenza Italia: Centro Antiveleni - 20162 Milano: 02/66101029
ETTSZ /Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat/, 1096 Budapest,
Nagyvárad tér 2. Ügyeleti telefonszám: +36 80 201-199
Eesti: Häirekeskuse number: 112 / Mürgistusteabekeskuse number: 16662
Emergency telephone number for all other countries: +49/8134/9305-169

KIEHL Austria GmbH	Perfektastr. 57;	A-1230 Wien	Tel. +43 (0) 1 / 604 99 93
KIEHL FRANCE S.A.R.L.	5, rue de Londres;	F-67670 Mommenheim	Tél. +33 (0) 3.88.59.52.25
KIEHL Italia s.r.l.	Via San Rocco, 101;	I-16036 Recco (GE)	Tel. +39 / 0185 730 008
KIEHL Schweiz AG	St. Dionys-Str. 33;	CH-8645 Jona	Tel. +41 (0) 55 / 254 74 74
KIEHL Hungary Kft.	Felsőipari körút 3/ D	HU-2142 Nagytarcsa	Tel. +36 (0) 1 / 348-08 41
KIEHL Middle East LLC	A8-LIU 48/49 - KIZAD	Abu Dhabi, U.A.E.	Tel. +971 2 550 33 96

1.4. Sürgősségi telefonszám: +36 (1) 476 1135

2. SZAKASZ: A veszély azonosítása

2.1. Az anyag vagy keverék osztályozása

1272/2008 sz. (EK) Rendelet

Flam. Liq. 3; H226

Asp. Tox. 1; H304

A H-mondatok szövege: lásd 16. SZAKASZ.

2.2. Címkézési elemek

1272/2008 sz. (EK) Rendelet

Veszélyes összetevők, melyeket fel kell tüntetni a címkén

C10-12 Alkane / Cycloalkane

Figyelmeztetések: Veszély

Piktogram:

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 2 -tól/-től 9

Figyelmeztető mondatok

H226 Tűzveszélyes folyadék és gőz.
H304 Lenyelve és a légutakba kerülve halálos lehet.

Óvintézkedésre vonatkozó mondatok

P210 Hőtől, forró felületektől, szikrától, nyílt lángtól és más gyújtóforrástól távol tartandó. Tilos a dohányzás.
P301+P310 LENYELÉS ESETÉN: Azonnal forduljon TOXIKOLÓGIAI KÖZPONTHOZ/orvoshoz.
P331 TILOS hánytatni.

Különleges keverékek kivételes címkézése

EUH066 Ismétlődő expozíció a bőr kiszáradását vagy megrepedezését okozhatja.

2.3. Egyéb veszélyek

Senki által nem ismert.

3. SZAKASZ: Összetétel/összetevőkre vonatkozó információk

3.2. Keverékek

Kémiai jellemzés

a 648/2004 sz. EU rendelet szerint: nem ionos tenzidiek 5-15%, alifás szénhidrogének >30%, vízdoldható oldószerek, illatanyagok (Hexyl Cinnamal, Linalool, Benzyl Salicylate, Geraniol)

Veszélyes alkotóelemek

CAS-szám	Alkotóelemek			Tömeg részarány
	EK-szám	Indexszám	REACH-szám	
	Osztályozás (1272/2008 sz. (EK) Rendelet)			
64742-48-9	Hydrocarbons, dearomatized			55 - < 60 %
	265-150-3		01-2119457273-39	
	Asp. Tox. 1; H304			
112-34-5	2-(2-Butoxyethoxy)ethanol			5 - < 10 %
	203-961-6	603-096-00-8	01-2119475104-44	
	Eye Irrit. 2; H319			
69227-22-1	Alcohols, C10-16, ethoxylated, propoxylated			5 - < 10 %
	Acute Tox. 4, Eye Dam. 1; H302 H318			

A H- és EUH-mondatok szövege: lásd 16. szakasz.

Egyedi koncentrációs határértékek, Mtényezők és becsült akut toxicitási értékek (ATE)

CAS-szám	EK-szám	Alkotóelemek	Tömeg részarány
		Egyedi koncentrációs határértékek, Mtényezők és becsült akut toxicitási értékek (ATE)	
69227-22-1		Alcohols, C10-16, ethoxylated, propoxylated	5 - < 10 %
		orális: ATE = 500 mg/kg Eye Dam. 1; H318: >= 10 - 100	

4. SZAKASZ: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tanács

Nincs szükség különleges elsősegély intézkedésekre.

Belélegzés esetén

Friss levegőre kell menni.

Bőrrel való érintkezés esetén

Szappannal és bő vízzel azonnal le kell mosni.

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 3 -tól/-től 9

Szembe kerülés esetén

Bő vízzel alaposan át kell öblíteni, a szemhéj alatt is.. Ha a szem irritációja folytatódik, szakorvoshoz kell fordulni.

Lenyelés esetén

A száját vízzel ki kell tisztítani és azután sok vizet kell inni. Ha lehet, a hányást meg kell akadályozni. Lenyelve belégzési veszély - bekerülhet a tüdőbe és károsodást okozhat. Orvosi felügyelet szükséges.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások

Az információ nem áll rendelkezésre.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése

A biztonsági adatlapot az orvosnak meg kell mutatni.

5. SZAKASZ: Tűzvédelmi intézkedések**5.1. Oltóanyag****A megfelelő oltóanyag**

Szén-dioxid (CO₂), Homok, Hab

Az alkalmatlan oltóanyag

Víz

5.2. Az anyagból vagy a keverékből származó különleges veszélyek

Az információ nem áll rendelkezésre.

5.3. Tűzoltóknak szóló javaslat

A helyi feltételeknek és a környezetnek megfelelő oltási intézkedéseket kell tenni.

6. SZAKASZ: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál**6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások****Általános tájékoztató**

Nem szükséges.

Nem sürgősségi ellátó személyzet esetében

Nem szükségesek különleges intézkedések.

A sürgősségi ellátók esetében

Nem szükségesek különleges intézkedések.

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

Nem szabad a felszíni vizekbe vagy a szennyvízcsatornába öblíteni.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei és anyagai**Visszatartásra**

Megakadályozni a nagy területen való szétfolyást (pl. korlátok közé szorítással, olajzárral).

Tisztításra

Nedvszívó anyaggal (pl. ruha, gyapjú) fel kell törölni.

A beszennyeződött tárgyakat és padlózatot a környezetvédelmi előírások betartásával alaposan megtisztítani.

Egyéb információk

A kifolyt anyagot sosem szabad újrafelhasználás céljából az eredeti tartályba visszatenni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra

A védőintézkedéseket lásd a 7. és 8. részben.

7. SZAKASZ: Kezelés és tárolás**7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések****Biztonságos kezelési útmutatás**

Nincs szükség különleges óvintézkedésekre.

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 4 -tól/-től 9

Utalások a tűz- és robbanásvédelemhez

Használat közben tilos a dohányzás. Nyílt lángtól, forró felületektől és gyújtóforrásoktól távol kell tartani.

Javaslatokat az általános munkahelyi egészségvédelemre vonatkozóan

Általános ipari egészségügyi gyakorlat. Nincs szükség különleges védőfelszerelésre.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt**Követelmények a tárolóterekkel és a tartályokkal szemben**

Az eredeti tartályban, szobahőmérsékleten kell tárolni. Közvetlen napfénytől védve kell tartani. Csak felhatalmazott személy által elérhető helyen lehet tárolni.

Utalások az együtt-tárolásra

Ételtől, italtól és állateledeltől távol kell tartani.

Tilos oxidáló és öngyulladó termékekkel együtt tárolni.

(Lásd még a 10 részt)

A tárolási feltételekre vonatkozó további információk

Hőtől és gyújtóforrásoktól távol kell tartani.

A tartályt szorosan lezárva kell tartani.

A felhasználatlan anyagot sosem szabad a tároló tartályba visszatenni.

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

Az információ nem áll rendelkezésre.

8. SZAKASZ: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem**8.1. Ellenőrzési paraméterek****Munkahelyi levegőben megengedett ÁK és CK (5/2020 (II.6.) ITM rendelet)**

CAS-szám	Megnevezés	mg/m ³	rost/cm ³	Kategória	Forrás
112-34-5	2-(2-BUTOXIETOXI)ETANOL	67,5		AK-érték	
		101,2		CK-érték	

További információ a ellenőrző paraméterek

Csak jól szellőző helyen szabad használni.

8.2. Az expozíció ellenőrzése**Megfelelő műszaki ellenőrzés**

Nem szükséges.

Egyéni óvintézkedések, például egyéni védőeszközök**Kézvédelem**

Védőkesztyű

Ajánlat : nitril védőkesztyű , vastagsága 0,4 mm-el 8 órás védelmi idő érhető el, (mely az európai norma alapján 6-os kategória DIN/EN 374) és egy ellenállóság 15 %-os.

Bőrvédelem

Nem szükséges

Légutak védelme

Nem szükséges

Környezeti expozíció ellenőrzések

A helyes ipari egészségügyi és biztonsági gyakorlat alapján kell kezelni.

9. SZAKASZ: Fizikai és kémiai tulajdonságok**9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információk**

Halmazállapot:

folyadék

Szín:

színtelen

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 5 -tól/-től 9

Szag: jellegzetes

Módszer

Olvadáspont/fagyáspont:	<0 °C
Forráspont vagy kezdő forráspont és forrásponttartomány:	>78 °C
Tűzveszélyesség	
szilárd/folyékony:	nem használható
gáznemű:	nem használható
Robbanási határok - alsó:	nem használható
Robbanási határok - felső:	nem használható
Lobbanáspont:	24 °C
Öngyulladás hőmérséklet:	nem használható
Bomlási hőmérséklet:	nem meghatározott
pH-érték (20 °C-on):	nem használható
Kinematicus viszkozitás:	nem meghatározott
Vízben való oldhatóság: (20 °C-on)	nem elegendő
Oldhatóság egyéb oldószerekben nem meghatározott	
N-oktanol/víz megoszlási hányados:	nem meghatározott
Gőznyomás:	nem meghatározott
Sűrűség (20 °C-on):	0,81 g/cm ³
Relatív gőzsűrűség:	K-QP1012E nem meghatározott

9.2. Egyéb információk

Fizikai veszélyességi osztályokra vonatkozó információk

Robbanásveszélyes tulajdonságok

Nem robbanásveszélyes

Öngyulladás hőmérséklet

szilárd:

nem használható

gáznemű:

nem használható

Oxidáló tulajdonságok

Nem vonatkozik rá

Egyéb biztonsági jellemzők

Párolgási sebesség:

nem meghatározott

Szilárdanyagtartalom:

nem meghatározott

Szublímációs pont:

nem használható

Lágyuláspont:

nem használható

Pour pont:

nem használható

Dinamekus viszkozitás:

nem meghatározott

Kifutási:

nem meghatározott

10. SZAKASZ: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség

Az információ nem áll rendelkezésre.

10.2. Kémiai stabilitás

Az információ nem áll rendelkezésre.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége

Az információ nem áll rendelkezésre.

10.4. Kerülendő körülmények

Nem szabad 30 °C feletti hőmérsékletnek kitenni. Közvetlen napfénytől védve kell tartani.

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 6 -tól/-től 9

10.5. Nem összeférhető anyagok

Oxidálószeres (Peroxidok, Salétromsav)

10.6. Veszélyes bomlástermékek

Az utasítás szerint tárolva és alkalmazva nem bomlik.

További információk

Más tisztítószeresekkel és vegyszerekkel nem keverendő.

11. SZAKASZ: Toxikológiai információk**11.1. Az 1272/2008/EK rendeletben meghatározott, veszélyességi osztályokra vonatkozó információk****Akut toxicitás**

A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

CAS-szám	Alkotóelemek	Expozíciós út	Dózis	Faj	Forrás	Módszer
69227-22-1	Alcohols, C10-16, ethoxylated, propoxylated	szájon át	ATE 500 mg/kg			

Irritáció és korrozivitás

A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Szenzibilizáló hatások

A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Rákkeltő, mutagén és szaporodásra káros hatások

A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Egyetlen expozíció utáni célszervi toxicitás (STOT)

A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Ismétlődő expozíció utáni célszervi toxicitás (STOT)

Ismétlődő expozíció a bőr kiszáradását vagy megprepedezését okozhatja.

Aspirációs veszély

Lenyelve és a légutakba kerülve halálos lehet.

Egyéb információ vizsgálatok

Osztályozás a 1999/45/EK veszélyes készítmények osztályozására vonatkozó európai direktíva alapján.

11.2. Egyéb veszélyekkel kapcsolatos információ**Endokrin károsító tulajdonságok**

Az információ nem áll rendelkezésre.

Egyéb információ

Normál használat esetén egészségkárosodás nem ismert, illetve nem várható.

12. SZAKASZ: Ökológiai információk**12.1. Toxicitás**

A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság

Nem tartalmaz olyan anyagokat, amelyek a környezetre veszélyesnek ismertek, vagy nem bomlanak le szennyvízkezelő berendezésekben. Az anyagban található tenzidek megfelelnek a 648/2004 sz. EU tisztítószer rendelet szerinti normának.

12.3. Bioakkumulációs képesség

Az információ nem áll rendelkezésre.

12.4. A talaiban való mobilitás

Az információ nem áll rendelkezésre.

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 7 -tól/-től 9

12.5. A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei

Az anyagok a keverékben nem teljesítik a REACH, XIII. melléklete szerinti PBT/vPvB kritériumokat.

12.6. Endokrin károsító tulajdonságok

Ez a termék nem tartalmaz olyan anyagot, amely endokrin károsító tulajdonságokkal rendelkezik a nem célszervezetekre nézve, mivel egyik összetevője sem felel meg a kritériumoknak.

12.7. Egyéb káros hatások

Az információ nem áll rendelkezésre.

13. SZAKASZ: Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek

Hulladékelhelyezési megfontolások

A tárolóedényt gondosan kiüríteni. A hulladékot nem szabad a csatornába engedni.

Hulladékbejegyzés - maradékokból/felhasználatlan termékekből származó hulladék

140603 SZERVES OLDÓSZER, HŰTŐANYAG ÉS HAJTÓGÁZ HULLADÉKA (KIVÉVE 07 ÉS 08); szerves oldószer-, hűtőanyag- és hab/aeroszol hulladék; egyéb oldószer és oldószerkeverék; veszélyes hulladék

Hulladékbejegyzés - maradékokból származó hulladék

140603 SZERVES OLDÓSZER, HŰTŐANYAG ÉS HAJTÓGÁZ HULLADÉKA (KIVÉVE 07 ÉS 08); szerves oldószer-, hűtőanyag- és hab/aeroszol hulladék; egyéb oldószer és oldószerkeverék; veszélyes hulladék

14. SZAKASZ: Szállításra vonatkozó információk

Szárazföldi szállítás (ADR/RID)

14.1. UN-szám vagy azonosító

UN 3295

szám:

14.2. Az ENSZ szerinti megfelelő

FOLYÉKONY SZÉNHYDROGÉNEK, M.N.N. (Low boiling point hydrogen treated naphtha / C9-C12-alkanes)

szállítási megnevezés:

3

14.3. Szállítási veszélyességi

osztály(ok):

14.4. Csomagolási csoport:

III

Címkék:

3

Osztályba sorolási szabály:

F1

Korlátozott mennyiség (LQ):

5 L

Mentesített mennyiség:

E1

Szállítási kategória:

3

Veszélyességi kód:

30

Alagútkorlátozási kód:

D/E

Tengeri szállítás (IMDG)

14.1. UN-szám vagy azonosító

UN 3295

szám:

14.2. Az ENSZ szerinti megfelelő

HYDROCARBONS, LIQUID, N.O.S. (Low boiling point hydrogen treated naphtha / C9-C12-alkanes)

szállítási megnevezés:

14.3. Szállítási veszélyességi

3

osztály(ok):

14.4. Csomagolási csoport:

III

Címkék:

3

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 8 -tól/-től 9

Különleges intézkedések:	223, 944
Korlátozott mennyiség (LQ):	5 L
Mentesített mennyiség:	E1
EmS:	F-E, S-D

14.5. Környezeti veszélyek

KÖRNYEZETET VESZÉLYEZTETŐ: Nem

14.6. A felhasználót érintő különleges óvintézkedések

Nem szükséges

14.7. Az IMO-szabályok szerinti tengeri ömlesztett szállítás

Nem vonatkozik rá

15. SZAKASZ: Szabályozással kapcsolatos információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

A vonatkozó fontosabb EU jogszabályok

Alkalmazási korlátozások (REACH, XVII. melléklet):

Bejegyzés 3, Bejegyzés 29, Bejegyzés 40, Bejegyzés 55, Bejegyzés 75

További utalások

ESzCsM-FVM_KvVM együttes rendelete, 316/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet, Európai Parlament és Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. 12. 16.), a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosítása, hatályon kívül helyezése, 1907/2006/EK rendelet módosítása, Bizottság (EU) 2015/830 rendelet, Bizottság (EU) 2020/878 rendelet, 1907/2006/EK rendelet módosítása

Nemzeti előírások

Vízveszélyességi osztály (D): 2 - vízre veszélyes

15.2. Kémiai biztonsági értékelés

Az ebben a keverékben szereplő anyagokhoz nem készültek anyagbiztonsági véleményezések.

16. SZAKASZ: Egyéb információk

Módosítások

Ez az adatlap az előző változathoz képest a következő részekben tartalmaz változásokat: 3 / 6 / 7 / 8 / 12

Rövidítések és betűszavak

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service

LC50: Lethal concentration, 50%

LD50: Lethal dose, 50%

CLP: Classification, labelling and Packaging

REACH: Registration, Evaluation and Authorization of Chemicals

GHS: Globally Harmonised System of Classification, Labelling and Packaging of Chemicals

UN: United Nations

DNEL: Derived No Effect Level

Biztonsági adatlap

az 1907/2006/EK rendelet szerint

ARENAS-exet 1

Felülvizsgálat dátuma: 12.12.2022

Termék kódja: j6551_sd

Oldal 9 -tól/-től 9

DMEL: Derived Minimal Effect Level
PNEC: Predicted No Effect Concentration
ATE: Acute toxicity estimate
LL50: Lethal loading, 50%
EL50: Effect loading, 50%
EC50: Effective Concentration 50%
ErC50: Effective Concentration 50%, growth rate
NOEC: No Observed Effect Concentration
BCF: Bio-concentration factor
PBT: persistent, bioaccumulative, toxic
vPvB: very persistent, very bioaccumulative
RID: Regulations concerning the international carriage of dangerous goods by rail
ADN: European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Inland Waterways (Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par voies de navigation intérieures)
EmS: Emergency Schedules
MFAG: Medical First Aid Guide
MARPOL: International Convention for the Prevention of Marine Pollution from Ships
IBC: Intermediate Bulk Container
SVHC: Substance of Very High Concern

A rövidítések és betűszavak jegyzékét lásd a <http://abbrev.esdscom.eu> weboldalon.

Elegyek besorolása és alkalmazott értékelési módszerek az 1272/2008 számú EK-rendelet [CLP] szerint

Osztályozás	Besorolási eljárás
Flam. Liq. 3; H226	Vizsgálati adatok alapján
Asp. Tox. 1; H304	Számolási eljárás

A H- és EUH-mondatok szövege (Szám és teljes szöveg)

H226	Tűzveszélyes folyadék és gőz.
H302	Lenyelve ártalmas.
H304	Lenyelve és a légutakba kerülve halálos lehet.
H318	Súlyos szemkárosodást okoz.
H319	Súlyos szemirritációt okoz.
EUH066	Ismétlődő expozíció a bőr kiszáradását vagy megrepedezését okozhatja.

(A veszélyes összetevők adatait a szállító utolsó érvényes biztonsági adatlapjából vettük át.)